

Ukazał się specjalny numer periodyku Comma nr 2011-2. Comma jest najważniejszą publikacją Międzynarodowej Rady Archiwów poświęconą zagadnieniom absorbującym międzynarodową społeczność archiwalną. Najnowszy numer jest szczególnie ważny ponieważ w całości został poświęcony standaryzacji w archiwach, a szczególnie wdrażaniu międzynarodowych standardów archiwalnych w archiwistykach narodowych. Numer otwiera wstęp przewodniczącej Komitetu Norm i Dobrej Praktyki (ICA/CBPS) Marion Beyea (Dyrektor Archiwów Prowincji Nowy Brunzwik w Kanadzie). Ten niedługi tekst niezwykle celnie, w trzech słowach, oddaje to co dzieje się wokół norm międzynarodowych w archiwistyce: frustracja, ograniczenia, wartość. Patrząc na funkcjonowanie standardów w Polsce nie sposób nie zgodzić się z tak, w sumie gorzką, konkluzją. Międzynarodowa Rada Archiwów włożyła bardzo duży wysiłek w opracowanie standardów i ich wdrażanie. Lokalnie jednak nie okazuje się to łatwym procesem bo wymaga wiedzy i przełamania wieloletnich przyzwyczajeń. W tym kontekście poważną rolę zaczyna odgrywać wzajemna komunikacja pomiędzy środowiskami zawodowymi archiwistów. Standardy stały się także osnową innych rozwiązań. Przywołany projekt "Skrzynki z narzędziami" (La boîte a outils), opracowany przez państwa regionu Pacyfiku oraz Australię i Nową Zelandię, wsparty zresztą bardzo mocno metodycznie przez Stowarzyszenie Archiwistów Francji (projekt zaprezentowany na Międzynarodowym Kongresie Archiwów w Brisbane w 2012 r.) jest przedmiotem rozważań uczynienia go narzędziem zalecanym całej wspólnocie międzynarodowej. Rzecz już nie dotyczy opisu archiwalnego, czy szerzej informacji naukowej, ale zarządzania całym cyklem życia dokumentów. W świetle pracy z dokumentami elektronicznymi niezwykle cennymi okazały się wypracowane w Brazylii rozwiązania dotyczące oceny archiwów elektronicznych, które choć wypracowane lokalnie, mają szanse wejść do kanonu międzynarodowego. Wreszcie opracowywane i wdrażane narzędzie ICA-AtoM, które stało się pewnym probierzem podejścia do standardów ponieważ są one w nim w praktyce wykorzystywane w sposób kompletny.

Kolejnymi tekstami są:

Alan R. Bell, Standardy i standardy kulturowe: zrozumieć naturę i krytykę standaryzacji (Standards and standards culture: understanding the nature and criticism of standardisation)

Michael Cook, Projekt RAMP; retrospektywa (The RAMP Programme: a retrospect).

Vitor Manoel Marques da Fonseca, Standardy opisu MRA: historia ich powstania i wysiłki w celu ich wdrożenia. (The ICA Description standards: the history of their creation and efforts to disseminate them)

Claire Sibille de Grimoüard, ICA-AtoM, narzędzie do stosowania norm opisu. (ICA-AtoM, un outil pour appliquer les normes de description). System systematycznie poszerza swój krąg użytkowników. Obecnie do grona wdrażających AtoM dołączyli następnymi narzędzie zaczęto stosować w archiwach państwowych Szkocji, Islandii, Meksyku, archiwów stanu Bahia w Brazylii, archiwach regionalnych Mariboru i Nowej Gorycji w Słowenii, archiwach uniwersyteckich w Wiedniu i Edynburgu, a także w państwach regionu Karaibów. We Francji Stowarzyszenie Archiwistów Francji doprowadziło do rejestracji wszystkich państwowych podmiotów w module ISAAR(CPF). AtoM jest także oficjalnym narzędziem prowadzonego przez UNESCO projektu ICCROM (The International Centre for the Study of the Preservation and

Restoration of Cultural Property- Międzynarodowe Centrum Studiów nad Konserwacją i Restauracją Dóbr Kultury z siedzibą w Rzymie). W Polsce bardzo już zaawansowane prace nad systemem AtoM prowadzi Archiwum Państwowe we Wrocławiu, które w chwili obecnej rozwiązuje problemy natury technicznej związane z udostępnianiem masowo dużej ilości danych graficznych tj skanów z zasobu . Jest możliwa sytuacja w której do końca roku 2013 lub z początkiem 2014 r. użytkownicy będą mogli się cieszyć z pełnego dostępu do zasobu dolnośląskich archiwów oraz zasobu tych archiwów, które zgłosiły chęć współpracy przy projekcie. Będzie możliwa praca online. Jest spora szansa na to, że wrocławskie archiwum znajdzie się wśród czołówki liderów światowych, korzystających z najnowszych osiągnięć metodologii i techniki oferowanej i rozwijanej wspólnie. Dużą wagę patronujący projektowi AtoM Zespół Norm Międzynarodowych i Nowej Praktyki przykładają do szkoleń w zakresie użytkowania AtoMu. Ostatnimi szkoleniami na temat systemu AtoM były dwustopniowe warsztaty w Brisbane w Australii. Co ciekawe zauważono udział w nich reprezentanta z Polski, co autorka tekstu podkreśliła. Konkluzja Claire Sibille de Grimoüard na temat trudności z wdrażaniem międzynarodowych standardów, a co za tym idzie także wdrażania systemu AtoM, według autorki leży w niezrozumieniu konieczności ich nauczania jako systemu komplementarnego. Normy stanowią całość wzajemnie się uzupełniającą. "La principale difficulté dans l'apprentissage des normes reste en effect celle de leur complémentarité et leur utilisation conjointe." (s. 72). Podobne refleksje ma zespół wrocławski, który główne problemy w Polsce widzi ponadto w słabej znajomości standardów w ogóle. Bardzo istotną informacją podaną przez autorkę jest przewidywanie sprzężenia AtoM u z systemem cyfrowego archiwum open source- Archivemata.

Kolejnym tekstem poświęconym systemowi AtoM jest "Koszty wolnego oprogramowania. Realizacja budowy bazy internetowej inwentarza ICCROM przy użyciu ICA-AtoM (The costs of a free, open source software implementation: building ICCROM, a web based archival catalogue ICA-AtoM) autorstwa Marii Mata Caravanca i Anne- Marie Viola. Zbiory ICCROM ewidencjonowane były dotąd za pomocą MS Exel. Instytucja zdecydowała się na wprowadzenie systemu AtoM ze względu na jego zgodność z normami międzynarodowymi, a także multijęzyczność, co w przypadku takiej instytucji jak ICCROM ma olbrzymie znaczenie. Ponadto zdolność systemu do tworzenia multirepozytoriów odegrała bardzo ważną rolę oraz zdolności importu i eksportu do EAD. Wszystkie wymienione elementy dla instytucji o charakterze międzynarodowym mają fundamentalne znaczenie. Autorki ukazały proces przenoszenia danych z używanego dotąd exela na wielopoziomową platformę AtoMu. Zwróciły także uwagę na ograniczenia systemu. Wskazano na problemy związane z importem procesu indeksowania, a także technicznymi ograniczeniami takimi jak, zbyt wąskie "drzewo" do rozwijania poziomów opisu. (pokrywa się to z uwagami zespołu wrocławskiego).

Kolejne teksty:

Helen Walker, Wytyczne do wdrożenia globalnie zharmonizowanego softwaru do specyfikacji ewidencji zasobu. (Guidance for implementing globally harmonised software specification for records).

Trudy Huskamp Peterson, Podstawy udostępniania; rozwój najlepszych praktyk.(Access principles: developing a statement of best practice)

Norma Catalinas Fenoglio, Ewolucja dokumentów cyfrowych: zaawansowanie projektu (Evaluación de documentos digitales: avances del proyecto).

Mark Crookston, Podniesienie standardu przechowywania zasobu na Pacyfiku: PARBICA Przechowywanie danych dla dobrego zarządzania. NSkrzynka z narzędziami. (Raising the

Wpisany przez Adam Baniecki

piątek, 16 sierpnia 2013 07:28 - Poprawiony środa, 21 sierpnia 2013 07:05

---

standard of recordkeeping in the Pacific: The PARBICA Recordkeeping for Good Governance Toolkit.)

Barbara Reed, Proces standaryzacji ISO i obecność ISO w standardach MRA. (The ISO standards process and implication of ISO for ICA standards). Ten ostatni tekst w Comma 2011-2 jest niezwykle ważny zwłaszcza dla polskiego odbiorcy. Uświadamia obecność międzynarodowych norm ISO w metodyce archiwistyki, a zwłaszcza w standardach międzynarodowych. Jest to obszar praktycznie polskiej archiwistyce nie znany. Tymczasem takie normy, jak choćby ISO 15489 Records management, legły u podstaw światowej standaryzacji w archiwistyce i są podstawą organizacji obiegu dokumentacji w jednostkach organizacyjnych właściwie we wszystkich rozwiniętych państwach świata. Autorka wymienia 15 norm ISO bezpośrednio powiązanych ze standardami MRA.

Omawiany półrocznik Comma 2011-2 jest bardzo ważną publikacją z punktu widzenia nowoczesnej metodyki archiwalnej. W Polsce, która już podjęła trud rewizji metodyki archiwalnej (zespół naukowy oceniający zgodność polskich instrukcji metodycznych z normami MRA już zakończył prace), dostarcza wiedzy o najnowszych osiągnięciach światowych właśnie w tej dziedzinie aktywności archiwów państwowych.

Na podstawie COMMA 2011-1, Liverpool University Press, 2013.

oprac: Adam Baniecki

AP Lubań